

Van még tennivalónk, és nem is kevés

Interjú Kökényesi Antal altábornaggyal, a büntetés-végrehajtás országos parancsnokával

“We still have a lot to do”

Interview with Lt. Gen. Antal Kökényesi, the commander of the national penal system

■ **Kérem, mutassa be szakmai életútját a Diplomata Magazin olvasóinak.**

– Vidéken nevelkedtem, Hajdú-Bihar megyében. Gyermekkorom álmodtam, hogy egyszer majd rendőr leszek Budapesten. Ez az álom aztán 1979-ben valóság lett. A testület legkülönbözőbb területein szolgáltam: hosszú évekig büntügyi nyomozóként dolgoztam különböző kerületi kapitányságokon, a Budapesti Rendőr-főkapitányság központi egységeinél, majd – azt hiszem – én voltam a legfiatalabb munkatársa az akkori Országos Rendőr-főkapitányságnak. Közben, munka mellett elvégeztem az ELTE jogi karát.

■ **Mikor és hol kezdődött vezetői karrierje?**

– Amikor 1991-ben nyilvános pályázatot hirdettek kapitányságvezetői posztokra, én is megpályáztam az egyik helyet. Öten pályáztunk, mindannyian jogvégzett, fiatal, ambíciós rendőrök voltunk. Ma is büszke vagyok rá, hogy akkor, én nyertem el a XV. kerületi kapitányi posztot. Négy évig szolgáltam Rákospalotán, amely ez idő alatt a legjobb, legeredményesebb kapitányságok egyikévé vált.

■ **Önt mégsem az ottani eredményei tették országosan is ismertté, hanem a józsefvárosi működése. Vagy tévedek?**

– Valószínűleg nem téved. Négy év rákospalotai szolgálat után az azokban az években minden rendőri vezető által legnehezebbnek tartott VIII. kerületbe kerültem. Túlzás nélkül állíthatom, országosan is példátlan volt, ami ott zajlott. Robbantások, a visszazoríthatatlannak látszó prostitúció és minden, ami rárakódik: szervezett bűnözés, stricik, erőszak, lopások. Nem állítom, hogy nem tartottam az új feladattól, ugyanakkor inspirált is a kihívás: vajon mit tudok tenni én egy ilyen helyen. Így, utólag visszagondolva, szakmai szempontból nézve az ott töltött éveket, életem legértékesebb időszaka volt. Nemcsak rengeteg problémával, de igen kiváló kollégák sorával ismerkedtem ott meg.

■ **Józsefváros volt az ugródeszka a BRFK vezetői székébe? Másképp fogalmazva: lehetett volna budapesti rendőr-főkapitány 1998-ban önből akkor is, ha akkor éppen nem a VIII. kerületben kapitány?**

– Erre én nem tudok egyértelmű választ adni. Kinevezésem előtt az akkori miniszterelnök azt mondta, azt szeretné, ha egy erős kerületből kerülne ki az új budapesti rendőr-főkapitány. Nos, a VIII. kerület az addig elért sikereink ellenére is, a legnehezebb kerületek egyik volt, ha nem a legnehezebb. Öt évet szolgáltam a BRFK élén, ami szép, de bárki számára igen megterhelő feladat lenne. Budapesten történik a legtöbb bűncselekmény, ugyanakkor a főváros az ország igazgatási központja, itt van a legtöbb tüntetés, itt fordul meg a legtöbb külföldi delegáció, turisták milliói, és még sorolhatnám. Rendőri szempontból sokrétű kihívást jelent Budapest. Nekem ráadásul még az is megadatott, ami előttem egyetlen budapesti főkapitánynak sem, hogy a BRFK éléről a Belügyminisztérium egyik főosztályvezetőjének neveztek ki.

■ **De az után csak visszatért az egyenruhához...**

– Hogyne, hivatásosnak lenni, az életem. A BRFK után a legnagyobb rendőri szervezet, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője lettem egy olyan időszakban, amikor meglehetősen mozgalmas időszakot élt a

■ **“Please tell our readers about your professional career.”**

“I was brought up in the countryside, in Hajdú-Bihar County. It was my childhood dream that one day I would be a police officer in Budapest. This came true in 1979. I have served in many different fields in the force, having worked in district precincts as a criminal detective, at the central units of the Budapest Police and then I became, to the best of my knowledge, the youngest employee of the Hungarian National Police at that time. Meanwhile, I got a degree in law from Eötvös Loránd University while working.”

■ **“When and where did you start your career as a leader?”**

“There was an open tender for positions leading police departments in 1991 and I entered, along with four other young, ambitious officers with law degrees. I am still proud of the fact that I had won the position for police chief in the 15th district. I have served there in Rákospalota for four years. That department became one of the best and most efficient ones during that time.”

■ **“Am I mistaken in saying that the work that has really brought you into the spotlight was not that one but what you did in Józsefváros?”**

“You are probably right. After four years of service in Rákospalota I was assigned to Józsefváros, the 8th district, the one that all police chiefs consider the most difficult area. I can safely say that what went on there was unprecedented in the entire country. Bombings, the unceasing prostitution and everything that comes with it: organized crime, pimps, violence and thefts. I would not say that I had no fears but the challenge also inspired me. What can I do in such a place? In retrospect, the years spent there were professionally the best ones in my entire life. I met many problems but also many outstanding colleagues.”

■ **“Was Józsefváros a stepping stone to the position of the head of the Budapest Police (BRFK) in 1998? In other words, could you have become a Budapest police chief had you been in another district and not in the eighth?”**

“I can give no definite answer to that. Before my assignment the Prime Minister at the time had

mege. Addig nem látott árvizek pusztítottak, lezuhant egy békefenntartókat szállító szlovák katonai gép, s persze a bűnözők is adtak munkát rendszeren. Majd Borsodból újra Budapestre vezényelték: rövid ideig az országos rendőrfőkapitány helyettese voltam, majd most már több mint két éve, a büntetés-végrehajtás országos parancsnokságát vezetem.

■ **Jelenleg egy olyan szervezet élén áll, amely az általánosan elfogadott nézet szerint akkor végzi jól a dolgát, ha nem hallani felőle semmit.**

– Rendőrként, rendőri vezetőként én is csak kívülállóként szemléltem a büntetés-végrehajtást, voltak ugyan kapcsolódási pontjaink, de összességében vajmi keveset tudtam erről a világról. Hamar rá kellett azonban döbennem, hogy az itteni munka nem is olyan egyszerű, mint azt sokan hiszik. Nem elég elfogni a bűnelkövetőket, majd hosszabb-rövidebb ideig tartó bírósági eljárás végén bezárni őket valamelyik fogházba, börtönbe, vagy fegyházba, kit mire ítélte a bíró. A büntetés-végrehajtás nem valami emberraktár, ahol meghatározott ideig megőrzik a delikvenseket. Nem kisebb feladatot kell itt megoldani, mint hogy felkészítsük az ítélteteket arra, hogy ami történt velük, s amiért „ide kerültek”, soha többé nem ismétlődhet meg. Az állam teherbíró képessége szabta keretek között, mindent meg kell tennünk annak érdekében, és meg is teszünk mindent, hogy az eltélték megfelelő egészségügyi, szociális, kulturális, lelki ellátásban részesüljenek, aki akar, tanulhasson; volt, akinek csak nyolc általánosa volt, amikor bekerült hozzánk, évekkel később azonban frissdiplomásként hagyta el az intézményt. A többség azonban „csak” írni-olvasni tanult meg a börtönévei alatt, vagy éppen nálunk járta ki a nyolc általánost.

■ **Mondana számokat?**

– Folyamatosan mintegy kétezen tanulnak a fegyintézetekben. A fogva tartottak 15 százalékának még a nyolc általánosa sincs meg, amikor befogadja a büntetés-végrehajtás, a többség azonban elvégzi az elemi iskolát mire szabadul. Ami azonban még mindig aggasztó, sőt egyre inkább az: az ítélték egyre rosszabb egészségi állapotban kerülnek be a végrehajtóházakba.

■ **A büntetés-végrehajtás hatékonyságát a szerint értékeli jónak vagy rossznak, hogy mekkora a visszaesők aránya. Ilyen szempontból nézve önök mennyire sikeresek?**

– Van még tennivalónk, és nem is kevés. Látni kell azonban, hogy nemcsak rajtunk múlik, hogy milyen ember lesz azokból, akik egyszer elkövettek valamit, megbűnhődtek érte, majd visszatértek a szabad világba. Mi, a büntetés-végrehajtás keretei között mindent megteszünk, hogy a szabadulók törvénytisztelő állampolgároként élhessék tovább az életüket. Munka és

said that he would want the Budapest police chief to come from a strong district. Well, in spite of our success, the eighth district was still one of, if not the most difficult of districts in Budapest. I have served five years leading BRFK which is nice but taxing. The majority of crimes are committed in Budapest while it is also the administrative capital. It has the most demonstrations, most foreign delegations, millions of tourists and so on. From a policing perspective, Budapest is challenging on many levels. Also, I have managed to do what no Budapest police chief has done before me, that is, to become a departmental head at the Ministry of the Internal right after leaving BRFK.”

■ **“However, you put on the uniform again eventually.”**

“Naturally, since this profession is my life. I became the leader of the second largest police organization after BRFK, the Borsod-Abaúj-Zemplén County Police Department in a time when the county was facing some dire times. There were floods of unprecedented size, a Slovakian military plane carrying peacekeepers crashed and of course the criminals were also giving us much to do. From Borsod I was reassigned to Budapest. For some time I was the deputy national police chief and I have been the commander of the national penal system.”

■ **“Right now you are at the helm of an organization which is considered to be operating well if it is not heard from.”**

“As a police officer and commander I have watched the penal system only as an outsider. There were a few connections but all in all, I knew fairly little about this world. However, I had to realize soon enough that work here is not as simple as most people think. It is not just about apprehending a criminal and locking him up after a sentence in a jail, prison or penitentiary. The penal system is not just a warehouse for people where the subjects are kept for a certain amount of time. We need to do no less than prepare the convicts so that what they are in for is never repeated. Within the boundaries set by the state, we have to do everything to provide proper healthcare, social, cultural and spiritual support for inmates. Those who want to learn should be given an opportunity. There were some who entered with only elementary school education and left with a fresh degree years later. However, the majority only learns to read and write during these years or finishes elementary school.”

■ **“Could you give us a few numbers?”**

“There are constantly around two thousand people studying in penal institutions. 15% of inmates do not even possess elementary education when they are incarcerated but the majority acquire this by the time they leave. However, it is

disturbing to see that new inmates arrive in ever worse medical conditions.”

■ **“The penal system is judged based on its effectiveness and the ratio of repeat offenders. How successful are you from this perspective?”**

“We still have a lot to do. However, it is not just up to us to determine what kind of people become of those who have committed a crime, paid their dues and reentered society. We in the penal system do everything to enable people leaving to become law abiding citizens. We provide opportunities for working and studying to those who take them. However, it is up to society in general whether they give convicts one other chance or even more. We are working with over thirty organizations that facilitate the reintegration and integration of released convicts. They have a really difficult job.”

■ **“At the government’s recommendation, the National Assembly has increased the severity of punishment considering several crimes. Other regulations that are expected to increase the number of inmates were also put into action recently. Where will you have the capacity to house the increased number of convicts?”**

“An interesting fact: the first prison in Hungary was built in 1772. The issue of prisons was ignored for a long time afterwards, right until the Csemegi-kódex [the first modern penal code in Hungary, from 1878]. Most of the penal institutions in the country were built in the 19th century according to the standards of the age. Another long silence followed. Of course, the prison population was also different in size and composition in each era. In 1972 there were twenty thousand inmates in Hungary. This number reached 25 thousand by 1986 and was around 17-18 thousand in 2000. There was a year when Hungarian penal institutions were filled to 160% of their capacity, meaning that 160 inmates were living where 100 should have been. Now the number of people incarcerated is around 16 000 again. On June 30, 16 306 inmates were “enjoying our hospitality.”

■ **“Why did not anyone build new prisons?”**

“Some new ones were built in the nineties. In 2008, we have acquired the right to use the facility at Tiszalök and Szombathely as a public-private partnership. These meet the highest European requirements. Even so, we are still seeing the institutions becoming saturated and this process will probably become permanent as a result of the current changes in legislation. We have temporarily closed a few buildings when there were only around 15 000 inmates. It would have been too expensive to keep them in operation and back then it seemed that there was no need for them and no way to